

Slavernij in Suriname - Werkboek

Intro

1 Bekijk HB bron 1 en lees de tekst onder bron 1. De bron is een tekening over werk op een suikerrietplantage.

- a Wie moesten het werk doen op deze plantage?
- b Leg uit dat het werk bij de molens gevaarlijk was.

2 Gebruik HB bron 1 en de tekst onder bron 1.

- a Wat zou de taak geweest zijn van de blanke persoon rechts?
- b Voor de eigenaren van plantages telde alleen de winst.

Waaruit maak je dat op? Kies twee antwoorden.

- 1. Je ziet ook kinderarbeid op de tekening.
- 2. De slaven kregen goed betaald.
- 3. Iedereen werkte zoveel mogelijk.
- 4. Het werk ging dag en nacht door.

Verwerking

3 Gebruik de leertekst op blz. 45 en 46 van het HB.

- a Welke kolonies bezat Nederland rond 1700? Noem er drie.
- b Welke Nederlandse handelscompagnie hoorde bij de kolonie? Schrijf de namen achter je antwoorden bij a.

4 Hieronder staan drie belangrijke jaartallen voor de bevolking van Suriname. Bij één jaartal staat al een gebeurtenis.

Welke belangrijke gebeurtenissen horen bij de andere jaren?

1667: -----

1863: -----

1975: Suriname wordt onafhankelijk van Nederland.

5 a In 1635 kwam het eerste slavenschip van de WIC aan op Curaçao. Daar ontstond een Nederlandse slavenmarkt. Hoe lang heeft de slavernij in de Nederlandse kolonies geduurd?

b Hoeveel slaven zijn er naar de Nederlandse kolonies vervoerd?

6 De Europeanen gebruikten bij het eten en drinken producten uit de kolonies. Van cacao kun je bijvoorbeeld chocolade maken.

- a Welke kruiden uit Azië ken je nog?
- b Noem drie dranken die werden gemaakt van producten uit de kolonies.
- c Steeds meer Europeanen gebruikten deze dranken. Leg uit dat de planters van de suikerplantages dat erg prettig vonden.

7 a Wie waren de eerste bewoners van Suriname?

b Zet de volgende zinnen in chronologische volgorde. Noteer alleen de letters.

A De WIC verkoopt slaven aan planters in Suriname.

B Veel indianen sterven aan ziektes.

C Slaven uit Afrika bewerken de plantages in Suriname.

D Indianen moeten werken op de eerste plantages in Suriname.

E Afrikaanse slavenjagers ontvoeren de slaven om ze aan de schippers van de WIC te verkopen.

c Gebruik de bronnen in je handboek. Vul de juiste getallen in.

Bij zin A uit vraag b hoort HB bron .....

Bij zin E hoort HB bron .....

- 8** Er waren grote verschillen tussen de landbouw in Europa en de landbouw in de kolonies in Amerika.
- a Noem drie verschillen.
  - b Wat is een ander verschil tussen de economie van een kolonie en de economie van landen zoals Engeland, Frankrijk en Nederland? Noteer alleen de letter van het juiste antwoord.
- A In de kolonies werd niet gehandeld.
  - B De kolonies hadden geen fabrieken, die stonden in Europa.
  - C Alle producten die op de plantages werden verbouwd, moesten ook in de kolonies verkocht worden.
  - D In de kolonies verwerkten fabrieken de katoen.

- 9** Gebruik de leertekst en de bronnen in je handboek en werkboek.
Niet alle slavenhouders waren onmenselijk, maar sommigen wel.
- a Welke straffen kom je in de bronnen en teksten tegen?
  - b Lees WB bron 1. Welke bewering past bij het verhaal van de schrijver Voltaire?

WB Bron 1 Dit schreef de beroemde schrijver Voltaire in 1759.

Op weg naar de stad (in Suriname) ziet Candide een gruwelijk verminkte man, hij mist zijn linkerbeen en rechterhand. Hij blijkt de slaaf te zijn van een koopman. Dat is de gewoonte, zegt de man. Als we in de suikermolen werken en onze vinger komt in de molen, hakken ze onze hand eraf. Als we weglopen, hakken ze ons been eraf. Tegen die prijs eten jullie suiker in Europa.

- 10** Lees WB bron 2.
- a Welk Amerikaans boek had in de Verenigde Staten en Nederland veel invloed op de beweging van het abolitionisme?
  - b Bekijk HB bron 4. Geef een voorbeeld van acties om slaven vrij te krijgen:
    - in de Verenigde Staten: .....
    - in Nederland: .....

WB Bron 2 Protesten tegen slavernij.

Het abolitionisme

In de Verenigde Staten verscheen in 1853 het boek De negerhut van oom Tom . Ook in Europa werd het verhaal over de slaaf Tom een bestseller. Dit boek leidde tot meer protest. In de VS hielpen mensen slaven via geheime vluchtwegen te ontsnappen. De Amerikaanse president Lincoln maakte in 1863 bekend dat de slavernij werd verboden. Vier miljoen slaven kwamen vrij.

- 11** Hoe ging de afschaffing van de slavernij? Vul het schema in. Gebruik de leertekst en de bronnen in je handboek en werkboek.

Land	Nederland	Verenigde Staten
Jaartal		
Aantal slaven		
Besluit om af te schaffen is genomen door....		

Toepassingsopdracht

Vrijheid voor de slaven

Op 1 juli 2013 vond een speciaal Keti Koti-festival plaats. Keti Koti betekent 'dag van de vrijheid' of 'ketting doorsnijden'. Mensen vieren de bevrijding van de onderdrukking. Deze opdracht gaat over dat feest.

12 a Welke gebeurtenis van 150 jaar eerder werd in 2013 gevierd op het Keti Koti-festival?
b Wat heeft 'ketting doorsnijden' met het feest te maken?

13 De afschaffing van de slavernij ging niet gemakkelijk.

a Zeg van elke uitspraak hieronder of hij *juist* is of *onjuist*.

1. De Nederlandse regering stelde de afschaffing van de slavernij steeds uit.
2. Vanaf 1840 protesteerden mensen in Nederland tegen de slavernij.
3. De Nederlandse regering volgde snel het voorbeeld van Engeland.
4. De Nederlandse regering keek meer naar de belangen van de planters dan naar de slaven.

b Vul de juiste woorden in.

De eigenaren van de plantages kregen in 1863 een ..... Door de ..... van de slavernij raakten zij namelijk hun ..... kwijt.

Het geld voor de schadevergoeding kwam eigenlijk van de arme boeren in .....

14 Keti Koti wordt niet alleen in Suriname en op de Antillen gevierd, maar ook in Nederland. Leg dat uit.

15 Werk samen met andere leerlingen. Bespreek de volgende stelling:

'Het Keti Koti-festival lijkt op Bevrijdingsdag (5 mei, als Nederland het einde van de Tweede Wereldoorlog viert). Daarom moeten alle mensen eraan meedoen.'

Ben je voor of tegen? Geef argumenten voor je mening.

Luister ook naar de mening en argumenten van je medeleerlingen.

Zet de meningen en argumenten op papier.